

Παρέμβαση Πρωθυπουργού
στην έκτακτη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών, 21/9/2001

**Οι Οικονομικές Επιπτώσεις
της Τρομοκρατικής Επίθεσης στις ΗΠΑ**

Βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη καμπή για την παγκόσμια οικονομία. Για πρώτη φορά μετά από είκοσι χρόνια αντιμετωπίζουμε το ενδεχόμενο παγκόσμιας ύφεσης. Η τρομοκρατική επίθεση στις ΗΠΑ την περασμένη εβδομάδα γέννησε πολλά ερωτηματικά και βύθισε τον κόσμο σε ένα κλίμα αβεβαιότητας. Καλούμαστε να αξιολογήσουμε τα όσα έγιναν και να εκτιμήσουμε τις μελλοντικές εξελίξεις υπό το φως των πρόσφατων γεγονότων.

Πριν από την εκδήλωση του τρομοκρατικού κτυπήματος, στις οικονομίες πολλών χωρών είχαν εκδηλωθεί σημάδια κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας. Τώρα ξέρουμε ότι η κάμψη αυτή θα μετατραπεί σε ελαφρά ύφεση, που θα επηρεάσει περισσότερες χώρες. Το εύρος και το βάθος της παγκόσμιας ύφεσης είναι, βεβαίως, και συνάρτηση των εξελίξεων στο πολιτικό και επενδυτικό κλίμα.

Η ιδιωτική κατανάλωση, ο κυριότερος, μέχρι πρότινος, μοχλός οικονομικής ανάπτυξης στις ΗΠΑ, αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά από τα πρόσφατα τρομοκρατικά κτυπήματα. Το αίσθημα ανασφάλειας των πολιτών προβλέπεται να οδηγήσει σε μείωση των καταναλωτικών δαπανών, με αποτέλεσμα η αμερικανική οικονομία να

σημειώσει πιθανότατα αρνητικούς ρυθμούς μεγέθυνσης του ΑΕΠ για τα επόμενα δύο τρίμηνα του 2001. Και όλα αυτά, παρά τη βοήθεια που θα προσφέρει η δημοσιονομική πολιτική μέσω της αύξησης των δαπανών, αλλά και η νομισματική πολιτική μέσω της μείωσης των επιτοκίων. Μάλιστα, ήδη έχουμε δει την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, καθώς επίσης και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, να μειώνουν τα βασικά παρεμβατικά τους επιτόκια κατά 50 μονάδες βάσης, στη προσπάθεια στήριξης της παγκόσμιας οικονομίας και πρόληψης φαινομένων πανικού στις διεθνείς χρηματαγορές.

Εκ των πραγμάτων, η Ευρώπη δεν θα παραμείνει ανεπηρέαστη από τις πρόσφατες αυτές εξελίξεις. Στο επόμενο διάστημα, οι ΗΠΑ δεν θα είναι σε θέση να στηρίξουν την παγκόσμια ανάπτυξη, όπως γινόταν τα τελευταία χρόνια. Ο κίνδυνος ύφεσης, ιδιαίτερα στην Ιαπωνία, στη Νοτιανατολική Ασία αλλά και γενικότερα στις αναδυόμενες αγορές του κόσμου, αποτελεί σήμερα πιθανή εξέλιξη.

Με δεδομένη την κάμψη της ζήτησης διεθνώς, αναμένεται μείωση των εξαγωγών στο επίπεδο της Ε.Ε. Αυτή είναι μια αρνητική εξωτερική διαταραχή για την οικονομία της Ευρωζώνης, η οποία θα ασκήσει μεγαλύτερες πιέσεις σε μία περίοδο όπου υπάρχουν ενδείξεις για επιβράδυνση των ρυθμών μεγέθυνσης των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Το ισχυρότερο ευρώ των τελευταίων εβδομάδων αναμένεται να έχει θετικές επιδράσεις στο μέτωπο του πληθωρισμού. Δεν είναι βέβαια σίγουρο το κατά πόσο θα αντισταθμίσει τις πληθωριστικές

πιέσεις από μία αύξηση του κόστους πρώτων υλών και ενέργειας, ιδιαίτερα του πετρελαίου. Βέβαια, στην παρούσα συγκυρία, δεν αναμένονται ιδιαίτερες πληθωριστικές πιέσεις από την πλευρά της ζήτησης, γεγονός που συνηγορεί προς την εκτίμηση πως η Ευρώπη, βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον, δεν αντιμετωπίζει το φάσμα του πληθωρισμού.

Στην Ελλάδα, οι ρυθμοί ανάπτυξης δεν επηρεάζονται από τις παγκόσμιες οικονομικές διαταράξεις στον ίδιο βαθμό με τους ρυθμούς στην υπόλοιπη Ευρώπη επειδή κύριος μοχλός της ανάπτυξης της χώρας είναι οι επενδύσεις, οι οποίες είναι δεδομένες λόγω των εισροών του Γ' ΚΠΣ, της συγχρηματοδότησης των έργων αυτών από εγχώρια δημόσια και ιδιωτικά κεφάλαια, αλλά και των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η σημερινή συγκυρία απαιτεί στενότερη συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ ώστε να παρθούν τα αναγκαία μέτρα που θα αποτρέψουν τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο παγκόσμιο εμπόριο, την προσφορά πρώτων υλών, την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων, την ασφαλή λειτουργία του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος και τις ξένες επενδύσεις. Όλοι επιθυμούμε να διατηρήσουμε τη σταθερότητα του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος.